

Rapport

Rapport over een klacht over de politiechef van de regionale eenheid Midden-Nederland.

Publicatiedatum

26 augustus 2014

Rapportnummer

2014/097

Verzoekers klagen erover dat politieambtenaren van de regionale politie eenheid Midden-Nederland niet adequaat hebben opgetreden naar aanleiding van informatie over illegaal vuurwapenbezit.

Wat is er gebeurd?

Op 5 maart 2006 werd een meisje genaamd Lindsey geklemgereden door Rodney. Lindsey werd op dat moment vergezeld door twee van haar vriendinnen, te weten Priscilla en Britney. Tijdens deze gebeurtenis werd Lindsey bedreigd door een vrouwelijke inzittende (Sherryl) van Rodney's auto omdat Lindsey contact zou hebben gehad met Rodney.

Lindsey deed op 7 maart 2006 bij de politie eenheid Midden-Nederland aangifte van deze bedreiging. Tijdens het aangiftegesprek vertelde zij aan de politie dat zij later van Britney had gehoord dat Rodney tijdens het incident een klein zwart pistool in zijn handen zou hebben gehad en daaruit kogels zou hebben gehaald en die aan haar zou hebben getoond. Op 17 maart 2006 werd Priscilla als getuige gehoord. Zij verklaarde dat ze van Britney had gehoord dat Rodney een vuurwapen in zijn handen had gehad. Wegens ziekte werd Britney pas op 20 maart 2006 door de politie als getuige gehoord. Zij verklaarde dat ze daadwerkelijk een pistool in de handen van Rodney had gezien. Op 21 maart 2006 werd het 'Beretta-team' van de politie, dat zich bezig houdt met de bestrijding van illegaal vuurwapenbezit, in kennis gesteld van deze informatie. Dit team ging vervolgens in de beschikbare informatie systemen na of Rodney daarin voorkwam. Dat bleek niet het geval te zijn. Vier dagen later werd de zoon van verzoekers door Rodney doodgeschoten met een vuurwapen.

Standpunt van de politiechef

Aanpak van illegaal vuurwapenbezit

De politiechef reageerde na verschillende rappels uiteindelijk op 23 mei 2014 op de openingsbrief van de Nationale ombudsman van 14 augustus 2013.

Volgens de politiechef heeft illegaal vuurwapenbezit een hoge prioriteit. Dat brengt met zich mee dat meldingen die betrekking hebben op illegaal vuurwapenbezit in onderzoek worden genomen om tot een 'plusje' te komen (N.B. 'plusje' is opsporingsjargon voor informatie die geen rechtstreeks verband houdt met de gebeurtenis waarbij opsporing noodzakelijk is maar wel kan meewegen bij de beslissing om in dat kader een strafvorderlijke bevoegdheid te kunnen gebruiken). Hoewel de politie op grond van artikel 49 Wet Wapens en Munitie (WWM) een eigen bevoegdheid heeft om in dergelijke gevallen woningen te doorzoeken, wordt een dergelijk voornemen in beginsel altijd aan de dienstdoende

officier van justitie voorgelegd om vooraf te kunnen toetsen of de politie een juiste beslissing neemt.

In 2006 bestond de afspraak dat meldingen van illegaal vuurwapenbezit intern werden doorgemeld aan leden van het "Beretta-team". Dit team nam een melding vervolgens binnen drie werkdagen in behandeling. In 2006 bestond er nog geen schriftelijke richtlijn die betrekking had op het melden van mogelijk vuurwapenbezit aan het Openbaar Ministerie. Sinds 2012 bestaat er een "Notitie met betrekking tot vuurwapenbezit." In die notitie staat het volgende vermeld:

"Voor de inzet van dwangmiddelen (bijvoorbeeld de doorzoeking op grond van artikel 49 Wet Wapens en Munitie (WWM)) is een subsidiariteits- en proportionaliteitstoets vereist; relevante aspecten zijn:

Ernst van het feit in relatie tot de zwaarte van de toe te passen bevoegdheid;

Tijdsverloop tussen binnenkomst informatie en voorgenomen optreden tactiek;

Informatie van een of meer informanten afkomstig;

Aard van het dwangmiddel;

Is een minder verre gaand middel beschikbaar dat tot hetzelfde resultaat leidt;

Betrouwbaarheid van de informatie, bijvoorbeeld de mate waarin de CIE-

informatie door tactische informatie wordt bevestigd;

Antecedenten."

Tot op de dag van vandaag hanteert het "Beretta-team", overeenkomstig de afspraken gemaakt tussen de politie eenheid Midden-Nederland en het Openbaar Ministerie, het uitgangspunt dat er naast een getuigenverklaring over illegaal vuurwapenbezit nog altijd minimaal een plusje dient te zijn om tot een doorzoeking van een woning over te kunnen gaan.

112 melding van bedreiging

Op 5 maart 2006 heeft de politie Midden-Nederland direct gereageerd op de 112 melding van Lindsey dat zij en haar twee vriendinnen Britney en Priscilla waren klemgereden en vervolgens bedreigd door Sherryl en de latere schutter Rodney. De politiechef merkt daarbij op dat Rodney daarbij niet met een vuurwapen had bedreigd. De politie heeft destijds nog in de omgeving naar de auto van Rodney gezocht maar deze niet gevonden.

De politieambtenaar die door de meldkamer naar de locatie van de melder werd gestuurd, moest grote moeite doen om informatie uit Lindsey, Britney en Priscilla los te krijgen. Zij wilden niet mee naar het politiebureau om daar een verklaring af te leggen. Op 6 maart 2006 kon er wel een afspraak worden gemaakt met Britney om op 7 maart 2006 een getuigenverklaring te komen afleggen op het politiebureau. Britney werd echter op die datum door haar moeder afgemeld omdat ze die dag ziek was. Vervolgens kon Britney op 20 maart 2006 door de politie worden gehoord. Politieambtenaar Bartels had in een proces-verbaal van bevindingen opgenomen dat getuige Britney, die later was aangekomen, had verklaard dat de jongen in de auto een pistool aan haar had getoond dat klein en zwart was.

Reactie op de melding over het vuurwapenbezit van Rodney

Op 21 maart 2006 is de verklaring van Britney, de enige getuige van het vuurwapen van Rodney, doorgestuurd naar het "Beretta-team. Dit team heeft dezelfde dag nog geprobeerd om een 'plusje' te vinden. Er was echter geen CIE-informatie over Rodney voorhanden. Evenmin had Rodney relevante antecedenten op zijn naam staan. Er was op dat moment dus geen 'plusje' voorhanden. Omdat destijds al het uitgangspunt "Ã©n getuige, is geen getuige" werd gehanteerd, werd er om die reden geen contact opgenomen met de officier van justitie en werd er ook geen huiszoeking verricht in de woning van Rodney. Op zo'n moment wordt volgens de politiechef prioriteit gegeven aan het instellen van onderzoek in zaken waarin er wel zo'n plusje voorhanden is. Bij gebrek aan een plusje bestond er verder geen urgentie om assistentie te vragen aan recherchecollega's van een andere afdeling.

Los hiervan merkt de politiechef op dat zelfs al zou de politie op 7 maart 2006 naar de woning van de zieke Britney zijn gegaan om haar getuigenverklaring op te nemen en op dezelfde datum nog het "Beretta-team" zou zijn geïnformeerd, dit team geen plusje zou hebben gevonden en de politie voorafgaand aan 25 maart 2006 de woning van Rodney niet zou zijn binnengevallen. Op het huisrecht dat in artikel 12 van de Grondwet (zie Achtergrond onder 1.) is opgenomen, kan namelijk niet zomaar een inbreuk worden gemaakt. Getuige Sherryl werd op grond van onderzoekstechnische redenen niet voor 25 maart 2006 door de politie gehoord omtrent haar wetenschap over het vuurwapen van haar vriend Rodney. Dat kwam omdat zij zelf verdachte was van de bedreiging op 5 maart 2006.

De politiechef stelt zich, op basis van de bovenstaande beschikbare informatie, op het standpunt dat de politieambtenaren in 2006 voldoende adequaat hebben opgetreden.

Visie van de minister van Veiligheid en Justitie

De minister van Veiligheid en Justitie reageerde na verschillende rappels uiteindelijk op 2 juni 2014 op de openingsbrief van de Nationale ombudsman van 14 augustus 2013.

Volgens de minister van Veiligheid en Justitie (de minister) kan een persoon die in verband wordt gebracht met een strafbaar feit, vaak niet als verdachte worden bestempeld als dat vermoeden bijvoorbeeld is gebaseerd op slechts Ã©n verklaring of op een anonieme tip. Om een ingrijpende strafvorderlijke bevoegdheid, zoals een doorzoeking in een woning, te kunnen toepassen, dient er uiteraard sprake te zijn van meer feiten of omstandigheden ('plusjes'). Voor wat betreft de werkwijze verwees de minister naar de notitie 'Doorzoekingen ex artikel 49 Wet Wapens en Munitie (WWM)'.

De minister gaf aan dat er in de periode (maart 2006) waarin het incident had plaats gehad, periodiek overleg plaatsvond tussen de districtsleiding en de districtsofficier van justitie. In dat overleg werden alle zaken besproken die bij de districtsrecherche in behandeling waren, dus ook vuurwapenzaken met voldoende indicaties. Er werd dan in die zaken besproken of de politie woningen zou doorzoeken vanwege het vermoeden van de aanwezigheid van wapens. Ook werden aanhoudingen van mogelijke verdachten besproken. In dit geval heeft er geen contact plaatsgevonden met de officier van justitie omdat er onvoldoende indicaties aanwezig waren voor het illegale vuurwapenbezit die een doorzoeking zouden rechtvaardigen.

Standpunt van verzoekers

Verzoekers stellen zich op het standpunt dat er voldoende informatie aanwezig was voor een 'plusje'. Zo waren er twee verklaringen van getuigen die van een andere getuige van het incident hadden gehoord dat zij bij Rodney een vuurwapen had waargenomen. Verder zou er aangifte van bedreiging zijn gedaan tegen de persoon (Rodney) die het vuurwapen in zijn bezit zou hebben. Ten slotte zou een melding over wapenbezit bij een jonge persoon een zodanig potentieel gevaar zettende situatie betreffen, dat dit alleen al voldoende aanleiding zou vormen voor een voortvarend nader politieonderzoek.

In reactie op het standpunt van de politiechef lieten verzoekers verder weten dat de politie geen gebruik had gemaakt van de mogelijkheid om de vriendin van Rodney te horen terwijl zij bij Rodney in de auto zat toen hij het vuurwapen toonde. Volgens verzoekers had de politie dit met de officier van justitie moeten overleggen. Verder was er bij de politie een aangifte van 23 januari 2006 bekend waarbij de zoon van verzoekers door Rodney met een gummiknuppel was mishandeld. Ten slotte wezen verzoekers erop dat de politie op grond van artikel 52, tweede lid van de WWM (zie: Achtergrond onder 2) bevoegd is om een persoon aan zijn kleding te onderzoeken en dat uit jurisprudentie van de Hoge Raad volgt dat daar waar het een verdenking wegens het dragen van een wapen betreft, het dreigende karakter van een dergelijk feit vrijwel steeds voldoende is om het bestaan van ernstige bezwaren aan te nemen. Voorts zou het bestaan van een 'plusje' in het geval van illegaal wapenbezit niet vereist zijn en kan een enkele melding voldoende zijn. Op grond van artikel 51 WWM (zie: Achtergrond onder 2) kan de politie niet alleen in gevallen waarin er wapens zijn gebruikt maar ook indien er aanwijzingen zijn dat een strafbaar feit met behulp van wapens zal worden gepleegd, voertuigen doorzoeken. Ten slotte kent de huiszoekingsbevoegdheid waarover de politie op grond van artikel 49 WWM (zie: Achtergrond onder 2) beschikt, aanzienlijk minder beperkingen dan de algemene huiszoekingsbevoegdheid op grond van het Wetboek van Strafvordering.

Verzoekers nemen het de politie Midden- Nederland daarom kwalijk dat zij niet eerder actie hebben ondernomen naar aanleiding van informatie over het illegaal vuurwapen-bezit van de dader. Als de politie eerder had opgetreden dan zou hun zoon mogelijk nog hebben geleefd.

Beoordeling van de klacht

Het vereiste van professionaliteit houdt in dat de overheid er voor zorgt dat haar medewerkers volgens hun professionele normen werken. De burger mag van hen bijzondere deskundigheid verwachten. Dit vereiste brengt met zich mee dat de politie in het geval waarin informatie binnenkomt over illegaal vuurwapenbezit, serieus onderzoek verricht en indien mogelijk gebruik maakt van opsporingsbevoegdheden.

De vraag die hier centraal staat, is of de politie op basis van de op 21 maart 2006 beschikbare informatie de mogelijkheid had om in het kader van de opsporing strafvorderlijke dwangmiddelen tegen Rodney te gebruiken. Op basis van die informatie stelt de Nationale ombudsman vast dat slechts één getuige (Britney) op 5 maart 2006 zou hebben gezien dat Rodney een vuurwapen bij zich had. De twee verklaringen van Lindsey en Priscilla die van Britney hadden gehoord dat zij een vuurwapen had gezien, maken niet dat aan de verklaring van Britney meer gewicht kan worden toegekend. Lindsey en Priscilla hebben immers zelf niets waargenomen. Het 'Beretta-team' heeft een dag nadat Britney had verklaard dat ze had gezien dat Rodney een vuurwapen had, onderzocht of er nog informatie beschikbaar was die als 'plusje' de verdenking van illegaal vuurwapenbezit zou kunnen

verzwaren. In dat geval had de mogelijkheid kunnen ontstaan om een ingrijpende opsporingsbevoegdheid, zoals het doorzoeken van de woning van Rodney op grond van artikel 49 WWM (zie Achtergrond onder 2), toe te kunnen passen. De keus van de politie om Sherryl, de vriendin van Rodney, nog niet te horen over het vermeende vuurwapenbezit van Rodney aangezien zij zelf verdachte was van de bedreiging die op 5 maart 2006 had plaatsgevonden, is vanuit onderzoekstactisch oogpunt bezien niet onbegrijpelijk.

De Nationale ombudsman stelt vast dat de politie heeft gedaan wat redelijkerwijs op dat moment binnen haar mogelijkheden lag. Bij het inzetten van opsporingsbevoegdheden die inbreuk maken op grondwettelijk vastgelegde vrijheden van burgers, dient aan de hand van de beschikbare informatie, indien nodig aangevuld met een of meerdere 'plusjes', zorgvuldig te worden afgewogen of een dergelijke inbreuk gerechtvaardigd is. De door verzoekers aangevoerde argumenten die naar hun mening als een 'plusje' hadden kunnen dienen, acht de Nationale ombudsman niet voldoende relevant om als 'plusje' te kunnen worden aangemerkt. Derhalve is de Nationale ombudsman van oordeel dat er op 21 maart 2006 onvoldoende informatie aanwezig was om met de officier van justitie te bespreken of er voldoende grond was voor het doorzoeken van de woning van Rodney. Zelfs al had de politie met de officier van justitie overleg gehad dan acht de Nationale ombudsman het zeer aannemelijk dat de officier van justitie de politie zou hebben afgeraden om op grond van artikel 49 WWM het huis van Rodney te doorzoeken omdat daarvoor op dat moment onvoldoende basis aanwezig was. Weliswaar is op grond van artikel 49 WWM geen voorafgaande toetsing door de rechter nodig om een woning te doorzoeken, maar dat neemt niet weg dat voor toepassing van deze vergaande bevoegdheid wel de eis geldt van een redelijk vermoeden dat in die woning wapens of munitie aanwezig zijn.

Voor wat betreft de stelling van verzoekers dat er voor andere WWM bevoegdheden (fouilleren en het doorzoeken van een voertuig) mindere strenge voorwaarden gelden, merkt de Nationale ombudsman op dat begrijpelijk is dat de politie ervoor gekozen heeft te wachten tot er voldoende aanwijzingen waren voor doorzoeking van de woning en niet eerder gebruik te maken van andere bevoegdheden met de grote kans dat dit niets zou opleveren.

Dat de politie, door nog geen gebruik te maken van haar bevoegdheid tot doorzoeking van de woning van Rodney, niet heeft kunnen voorkomen dat de zoon van verzoekers enkele dagen later door Rodney is neergeschoten, is tragisch maar dit valt de politie niet aan te rekenen. De politie Midden-Nederland heeft niet gehandeld in strijd met het vereiste van professionaliteit.

De onderzochte gedraging is dan ook behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de politiechef van de regionale eenheid Midden-Nederland, is niet gegrond.

de Nationale ombudsman,

mr. F.J.W.M. van Dooren,

waarnemend ombudsman

Achtergrond

Grondwet

Artikel 12

"1. Het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner is alleen geoorloofd in de gevallen bij of krachtens de wet bepaald, door hen die daartoe bij of krachtens de wet zijn aangewezen.

2. Voor het binnentreden overeenkomstig het eerste lid zijn voorafgaande legitimatie en mededeling van het doel van het binnentreden vereist, behoudens bij de wet gestelde uitzonderingen.

3. Aan de bewoner wordt zo spoedig mogelijk een schriftelijk verslag van het binnentreden verstrekt. Indien het binnentreden in het belang van de nationale veiligheid of dat van de strafvordering heeft plaatsgevonden, kan volgens bij de wet te stellen regels de verstrekking van het verslag worden uitgesteld. In de bij de wet te bepalen gevallen kan de verstrekking achterwege worden gelaten, indien het belang van de nationale veiligheid zich tegen verstrekking blijvend verzet."

Wet Wapens en Munitie (WWM)

Artikel 49

"De opsporingsambtenaren kunnen te allen tijde op plaatsen waar zij redelijkerwijs kunnen vermoeden dat wapens of munitie aanwezig zijn, ter inbeslagneming doorzoeking doen."

Artikel 51

"1. De opsporingsambtenaren zijn bevoegd vervoermiddelen te onderzoeken indien daartoe redelijkerwijs aanleiding bestaat op grond van:

een gepleegd strafbaar feit waarbij wapens zijn gebruikt;

een gepleegde overtreding van de artikelen 13, 26 of 27;

aanwijzingen dat een strafbaar feit als bedoeld onder a of b zal worden gepleegd.

2. De in het eerste lid bedoelde bevoegdheid kan slechts worden uitgeoefend ten aanzien van bepaalde vervoermiddelen, indien daartoe jegens deze aanleiding bestaat. De officier van justitie kan gelasten dat deze bevoegdheid tegenover elk vervoermiddel kan worden uitgeoefend."

Artikel 52

"1. De opsporingsambtenaren zijn te allen tijde bevoegd tot inbeslagneming van daarvoor vatbare voorwerpen. Zij kunnen daartoe hun uitlevering vorderen.

2. De opsporingsambtenaren zijn bevoegd personen aan hun kleding te onderzoeken indien daartoe redelijkerwijs aanleiding bestaat op grond van:

een gepleegd strafbaar feit waarbij wapens zijn gebruikt;

een gepleegde overtreding van de artikelen 13, 26 of 27;

aanwijzingen dat een strafbaar feit als bedoeld onder a of b zal worden gepleegd."

1 De namen in dit verslag zijn gefingeerd.